

Leader - tuen hakeminen on yksinkertaista

Lyhyesti sanottuna tuemme hankkeita, joilla kehitetään elinkeinoja, synnytetään alueellemme uudenlaista toimintaa ja edistetään maaseudun kehittämistä paikallisten ihmisten ideoiden pohjalta ja paikallisin voimin!

Myös kulttuuri- ja henkisten hankkeiden tukeminen on mahdollista; samoin nuorisoon kohdistuvat hankkeet!

Alueeseemme kuuluvat seuraavat kunnat: Karjalohja, Kiikala, Kisko, Muurla, Nummi-Pusula, Perniö, Sammatti, Suomensjärvi sekä Pohjan kunnan ruukkialueet Billnäs ja Fiskars.

Vuonna 1998 meillä LSM LEADER II-kehittämishankkeidemme on käytettävissä n. 6 milj. markkaa, josta EU:lta

rune 3 milj. markkaa, valtiolta 1,8 milj. markkaa ja alueen kunnilta 1,2 milj. markkaa.

Mikä on hanke eli projekti?

Laajasti käsitettynä hanke voi sisältää lähes kaikki kehitystoimenpiteiden tyyppi elinkeinotuesta varsinaiseen projektityöskentelyyn. Eriään määritelmän mukaan "projekti on selkeästi asetettuihin tavoitteisiin pyrkivä ja ajallisesti rajattu kertaluonteinen tehtäväkokonaisuus, jonka toteuttamisesta vastaa varta vasten sitä varten perustettu, johtosuhteiltaan tehokas organisaatio, jolla on käytettävissään selkeästi määritellyt resurssit ja panokset".

Kun olet saanut hyvän idean, kannattaa Sinun ensin esittää itsellesi muutamia kysymyksiä ja koettaa myös vastata niihin:

Mihin toiminnalla pyritään? Onko tavoite selkeä ja realistinen?

Kuinka paljon tarvitaan aikaa? Onko aikataulu realistinen?

Kuka toteuttaa hankkeen? Keikä ovat kumppaneita? Miten aion mitata tavoittelemiä asioita? Mitkä ovat käytettävissä olevat resurssit (= raha ja ihmiset)? Ovatko ne oikeassa suhteessa tavoitteisiin?

Minkäläiseen hankkeeseen voi saada tukea?

Hankkeen valintakriteereitä ovat:

LEADER-kriteerit (kysy toimistosta tai aktivaattoreilta, mitä sanat tarkoittavat!)

Paikallisuus, innovatiivisuus, siirrettävyys, mallina toimimisen kyky

Yleiset valintakriteerit

Uusien työpaikkojen luominen

Positiivinen vaikutus naisten ja nuorten työllisyyteen

Positiiviset ympäristövaikutukset

Selkeät ja saavutettavissa olevat tavoitteet

LSM LEADER II-kehittämishankkeiden mukaiset kriteerit:

Täydentävyys muihin alueen toimintoihin

Paikallisen elinvoimaisuuden parantaminen

Alueellisten voimavarojen hyödyntäminen

Yhteistoiminnallisuus

Kuka voi hakea LEADER-tukea?

Hakijana voi olla yksityinen henkilö, yritys, yhdistys, muu yhteisö tai näistä muodostuva yhteistyöryhmä.

Mihin tukea voi saada ja miten paljon?

Tuen määrä riippuu tuettavasta hankkeesta, jotka voidaan jaotella kärkeästi neljään tyyppiin:

Koulutushankkeet

Avustus enintään 90 % hyväksytyistä kustannuksista. Koulutuksen on oltava sellaista koulutusta, jota ei ole muualla saatavissa ja joka lähtee paikallisista tarpeista sekä täydentää kehittämishankkeitamme

Markkinatutkimukset ja toteutettavuus selvitykset

Avustus enintään 80 %. Hakijan voimavaroihin nähden mittavia investointeja tai täysin uudenlaista toimintaa suunniteltaessa voi usein olla viisasta selvittää ensin, kannattaa-ko ryhtyä hanketta ylipäätään toteuttamaan. Tukea voi siis saada luotettavien laskelmien ja suunnitelmien teettämiseen.

Kehittämishankkeet

Avustus enintään 50 % (yritykset) tai enintään 80 % (yhteisöt). Suurin osa kaikista LEADER-hankkeista on erilaisia kehittämishankkeita, joissa jo olemassa olevaa toimintaa kehitetään eteenpäin. Varsinaiseen kehittämishankkeeseen ei sisälly investointeja!

Investointihankkeet

Avustus enintään 15 % (yritykset) tai 35 % (maatalousyritykset). Perusmaatalouden investointeihin ei voi saada tukea LEADER-ohjelmasta!

Hankkeissa tarvitaan aina myös omaa rahaa. Yhteisöhankeissa (kylätöimikunnat, yhdistykset) talkootyö, arvotiaan enintään 232.000 markkaa, hyväksytään osana omarahoitusta. Talkootyön käyttö on mainittava jo hakemuksessa ja siitä on oltava suunnitelma.

Avustus koostuu EU:n osuudesta (50 %), valtion osuudesta (30 %) ja hankkeen kohdekunnan osuudesta (20 %). Hakijan ei itse tarvitse huolehtia esim. kunnan osuuden saamisesta, vaan avustukseen sisältyy aina näiden tahojen rahoitusosuus ns. kumppanuseriaanteen mukaisesti. Avustuksen markkamääräinen yläraja on 400.000 markkaa; alarajaa ei ole. Hanke voi kestoltaan olla enintään kolme vuotta.

Koko hanke voi sisältää erityyppisiä osahankkeita; ensin esim. toteutettavuus selvityksen, sitten kehittämishankkeiden ja sitten varsinaisen investointihankkeen kenties yhdistettynä koulutushankkeeseen. Hankkeen eri osiot voivat koostua rahoitukseltaan eri lähteistä, mutta jos samaan hankkeeseen (osahankkeeseen) on saatu jotain muuta julkista rahoitusta, ei LEADER-tukea myönnetä. Koko hankerahoitusta ei tarvitse hakea yhtä aikaa, koska kehittäminen on useasti lumpallomainen prosessi, joka kasvaa aikaa myöten.

Miten ja milloin tukea voi hakea?

Miten hakemus käsitellään?

Meillä on oma hakulomake, jota saa toimistostamme tai työntekijöiltämme. Hakemuksia voi jättää kaiken aikaa, mutta hakemuksia käsitellään tänä vuonna vielä kolme kertaa: hakukierrokset päättyvät **15.5., 31.8 ja 2.11.1998**. Yhdistyksemme toimialatyöryhmät ja hallitus käsittelevät hakemukset luottamuksellisesti. Päätökset menevät vielä Uudenmaan työvoima- ja elinkeinokeskuksen (TE-keskus) maaseutu- tai yritysosaastolle vahvistettavaksi. Päätös tulee n. 2 kkn kuluessa hakujan päättymisestä. Rahoitettavaksi hyväksytyjä kuluja voi syntyä vasta sen jälkeen, kun hakemus on kirjattu TE-keskukseen saapuneeksi.

Mitä tarvitaan hakemuksen liitteiksi?

Seuraavassa luetellaan joitakin liitteitä, joita tarvitaan hakemuksen käsittelemiseksi. Kaikkia ei kannata hankkia suinpäin, vaan kannattaa ensin ottaa yhteyttä toimihenkilöihimme asian selvittämiseksi.

Hakemuksen liitteenä on oltava aina velkatodistus ja verotuslaskelma. Mikäli hakijana on aloittava yritys, tulee hakija toimittaa hakemuksen liitteeksi esim. TE-keskuksen liiketoimintasuunnitelma, ProStartti tai muu vastaava asiantuntijalausunto hankkeesta. Toiminnassa olevien yritysten hankkehakemuksissa vaaditaan yrityksen viimeinen tase ja tuloslaskelma sekä kopio kaupparekisteriotteesta. Yhdistykset toimittavat hallituksen/johtokunnan pöytäkirjan otteen, josta selviää se, että on päätetty hakea avustusta kyseiseen hankkeeseen. Yli 50.000 markan rakentamisinvestoinneissa liitteenä on oltava kustannusarvio (MMM:n lomake 7600) ja rakennuspiirustukset kahtena sarjana.

Miten tukea maksetaan?

Tuki maksetaan enintään kolmessa erässä jälkikäteen kuitteja vastaan. Voittoa tavoitteilematon yhteisö voi erityispeusteina saada ennakkoa enintään 50 %. Yhteisö voi myös ennen avustuksen maksatusta joutua toimittamaan TE-keskukselle vakuuden, jonka suuruus vastaa avustuksen EU:n osuutta.

Tärkeää on tietää myös!

LEADER-tuki on avustusta, jota ei tarvitse maksaa takaisin. Valvontaa luonnollisesti suoritetaan ja seurataan sitä, miten hanke edistyy. Hankkeesta on pidettävä kirjantoitoa, joka voidaan tarkastaa koska tahansa. Avustus on käytettävä siihen tarkoitukseen, johon se on myönnetty. Jo hakuvaiheessa kannattaa varautua siihen, että joutuu täydentämään hakemusta tai muuttamaan hankkeen sisältöä.

LSM ry:n toimihenkilöt avustavat hankkeen suunnittelussa, hakemustomakkeen täyttämässä ja projektin läpiviemisessä mahdollisuuksien mukaan.

Koe 24.6 - 26.6.98

POHJANMAA

Opintomatka suunnataan Pohjanmaalle ja siellä tutustutaan mm. Leader II-verkostoyksikköön Kauhajoella, useaan kylähankkeeseen (myös kulttuuri- ja ympäristöhankkeita), muuttamaan yritys- ja koulutushankkeeseen.

Soita Ari Aalfolle 02-7392800 tai 049-585573 ja kysy lisää.

Ja ilmoittaudu 12.6. mennessä. Mukaan mahtuvat kaikki Leaderista kiinnostuneet!

**Kun Sinulla on idea -
ota meihin yhteys
autamme Sinua mielellämme**

Toimisto

Projektipäällikkö
Marjatta Ticklen
02-7392800 fax.02-7392801
GSM 050-593 0767

Toimistonhoitaja
Eija Tammelin
02-7392800
fax.02-7392801

Aktivaattorit

Aino-Maija Aarnio
Nummi-Pusula-Sammatti
p.019-373197
GSM 0400-814736

Antti Laaksonen
Muurla-Perniö
p. 02-735 5820
GSM 040-512 5583

Arja Tokko
Karjalohja-Kisko-Pohja
p. 02-739 8416
GSM 0400-826 849
Kiskon kunnanvirasto
kuukauden 2. ti klo 10-12

Kiikala - Suomensjärvi
Kaikki aktivaattorit

Toimisto
avoinna
ma 11.00 - 17.00
ti-pe 9.00 - 15.00

puhelin
02-7392800
telefax
02-7392801

**Lounais-Suomen Itsenäiset
Maaseutuyrittäjät*LSM ry**
Karjalohjantie 2
25460 TOLJA

